

таті зниження ринкової вартості запасів». Використання прямого методу являє собою нормальну практику, непрямий зазвичай використовується при суттєвій величині збитку. Списання на собівартість різниці між ринковою вартістю і собівартістю є безповоротним.

Науковий керівник – к.е.н., доцент Романів С.Р.

*Нагірняк Микола,
студент групи РКМ-51*

ОБЛІК ЦІННИХ ПАПЕРІВ

В умовах ринкових відносин господарювання перед фінансовим обліком постає завдання налагодження та відпрацювання облікових процедур щодо нових об'єктів. До таких об'єктів належать і цінні папери.

У процесі трансформації національної системи обліку вивчався та запроваджувався міжнародний досвід, в тому числі й обліку цінних паперів, який набутий в основному за умов розвинутої ринкової економіки взагалі та фондового ринку зокрема. Але часто деякі його положення невірні трактують або залишають поза увагою.

З іншого боку, міжнародний досвід не завжди може бути в повному обсязі екстрапольований до вітчизняних умов, адже формування ринкового середовища в Україні, як і в будь-якій іншій країні з перехідною економікою, має свої національні особливості, які в кінцевому підсумку повинні знайти відображення і в організації фінансового та управлінського обліку.

На основі економіко-правового аналізу розвитку обігу цінних паперів в Україні та вивчення особливостей їх застосування на підприємствах, які протягом останніх років набули значного досвіду обігу цінних паперів, підтверджено ефективність цінних паперів в умовах перехідної економіки як першокласного фінансового інструменту, застосування якого створює протидію кризовим явищам і сприяє стабілізації фінансово-господарських процесів.

Існує об'єктивна необхідність системного підходу до удосконалення обліку, аналізу та аудиту операцій з цінними паперами підприємства на основі дослідження розвитку методики обліку, аналізу і ау-

диту операцій з цінними паперами суб'єктів підприємницької діяльності в Україні.

Для впорядкування обліку емісійної вартості акцій необхідно переглянути рекомендації, які передбачають при продажу акцій власної емісії одночасно відображати суму емісійного доходу як у випадках перевищення емісійної вартості акцій над їх номінальною так і навпаки. Адже такі рекомендації суперечать загальноекономічній політиці держави щодо захисту прав кредиторів, яка регламентує розміщення акцій в Україні лише за вартістю, не нищою номінальною.

Облік організаційних витрат акціонерного товариства, структуру яких формують витрати, що виникають лише на стадії створення підприємства, необхідно будувати з урахуванням їх економічних характеристик, які вказують на доцільність організації обліку зазначених об'єктів у складі нематеріальних активів на окремому субрахунку 127 «Інші нематеріальні активи» та поступового амортизування вартості з використанням субрахунку 133 «Знос нематеріальних активів».

З метою налагодження обліку витрат з випуску та розміщення облігацій, його ведення необхідно організувати на субрахунку 952 «Інші фінансові витрати», а далі, у встановлені для списання строки облігаційних знижок або премій, даний субрахунок кореспондувати з дебетом субрахунку 523 «Дисконт за випущеними облігаціями» або 522 «Премія за випущеними облігаціями». Це дозволить врахувати економічний зміст вказаних витрат, який вимагає їх рівномірного списання протягом всього строку дії облігаційної позики шляхом приєднання до дисконту або вирахування з премії.

Для впорядкування обліку придбаних цінних паперів, застосування якого може призвести до викривлення показників фінансової звітності, потрібно організувати детермінований облік цінних паперів та витрат на їх придбання, оскільки вони виникають та знаходять відображення в обліку не одночасно. З цією метою облік витрат на придбання цінних паперів доцільно організувати на окремому субрахунку 144 «Вкладення в цінні папери» до рахунка 14 «Довгострокові фінансові інвестиції» та списувати їх з вказаного субрахунка на дату переходу прав власності.

У процесі обліку похідних фінансових інструментів (термінових контрактів), які все частіше застосовують підприємства з метою зниження впливу економічних ризиків на їх фінансовий стан, мають бути враховані такі моменти. По-перше, укладений терміновий контракт до початку його виконання повинен відображатися в межах за балансового обліку. По-друге, витрати на укладання термінових контрактів

обліковують окремо, а потім їх додають до вартості придбаних активів.

Для автоматизованого рішення завдань з обліку цінних паперів доцільно створити окремі автоматизовані робочі місця бухгалтера, потреба в яких виникла внаслідок необхідності прискорення обробки даних та відображення специфічних особливостей їх обліку. АРМ бухгалтера призначене комплексно вирішити вказані завдання за такими загальними напрямками: облік формування статутного капіталу; облік формування позикового капіталу; облік фінансових інвестицій.

Список використаних джерел:

1. Бондар М.І. Інвестиційна діяльність: Методика та організація обліку і контролю: Монографія/ М.І. Бондар. – К.: КНЕУ, 2008. – 256с.
2. Загорський В.С. Ринок цінних паперів: принципи організації і механізм функціонування/ В.С. Загорський. – К.:ІСДО, 1995. – 171с.
3. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» №3480 – IV від 23.02.06.
4. Рубцов Б. Современные фондовые рынки: Учебное пособие для вузов/ Б. Рубцов. – М.: Алыпина Бизнес Букс, 2007. – 926с.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Глух В. М.

*Назарків Андрій,
студент групи РКзм-51*

ОБЛІК ДОХОДІВ І ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА

В процесі розвитку ринкових відносин промислові підприємства України зіткнулися з рядом проблем, щодо регулювання доходів і витрат. Господарювання в умовах вільної конкуренції вимагає від управлінського персоналу прийняття оперативних та ефективних рішень стосовно питань управління доходами та витратами. Найшвидшим та самим надійним є впливання на доходи та витрати за місцями їх виникнення. В зв'язку з цим, проблема організації високоефективної системи обліку та аналізу доходів і витрат, яка буде сприяти над-